

**III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**III INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**Глобальні тенденції в
економіці, фінансах та управлінні**

**Global trends in economics,
finance, and management**

**30 вересня 2025 р.
м. Одеса, Україна**

**September 30, 2025
Odesa, Ukraine**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

III Міжнародна науково-
практична конференція

Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні

Матеріали

30 вересня 2025 р.

м. Одеса, Україна

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

III International scientific
and practical conference

**Global trends in
economics, finance,
and management**

Proceedings

September 30, 2025

Odesa, Ukraine

УДК 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250930>

Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (м. Одеса, 30 вересня 2025 р). Research Europe, 2025. 150 с.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні", яка відбулася 30 вересня 2025 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Матеріали конференції опубліковані мовою оригіналу та в обсязі, наданому авторами. Збірник відформатовано та підготовлено до публікації в уніфікованому стилі без змін змісту окремих тез доповідей. Автори несуть повну відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації, поданої в їхніх матеріалах.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

© Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2025

© Research Europe, 2025

Офіційний сайт: researcheurope.org

UDC 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250930>

Global trends in economics, finance, and management : proceedings of the III International scientific and practical conference / Eastern European Center for Scientific Research (Odesa, 2025, September 30). Research Europe, 2025. 150 p.

The collection includes the proceedings of the III International scientific and practical conference "Global trends in economics, finance, and management", which took place on 30 September 2025. This collection is intended for scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the general public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

The conference proceedings are published in the original language and as submitted by the authors. The collection has been formatted and prepared for publication in a unified style, without altering the content of individual contributions. The authors are fully responsible for the accuracy of the facts, proper names, quotations, statistical data, industry terminology, and other information presented in their materials.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, proper citation of the authors is required when using any scientific ideas or materials from this collection.

**Research
Europe.org**

© Eastern European Center
for Scientific Research, 2025
© Research Europe, 2025

Official website: researcheurope.org

Яценко Н. М.

Внутрішньогосподарський контроль та
аудит в цифрову епоху: інтеграція технологій. 47

СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

SECTION 3. FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Галустян Р. О.

Роль міжнародних фінансових організацій у підтримці
індустріального розвитку України в умовах війни
та післявоєнного відновлення. 52

Глушко А. Д., Кононенко С. Р.

Фінансова грамотність населення у системі
забезпечення фінансової безпеки держави. 55

Гобела В. В., Дзвоник Б. В.

Current status and prospects for the development of
the anti-lawful financial monitoring system in Ukraine. 59

Голіонко В. Д.

Процедури і технології прийняття управлінських
рішень у сфері державних фінансів. 62

Корнівська В. О.

Соціальні стандарти європейського
цифрового фінансового розвитку. 64

Поповська А. Ю.

Е-гривня як форма національної валюти України. 67

Терещенко О. О., Богач М. В.

Монетарна політика та корпоративні інвестиції:
як зміна облікової ставки формує стратегічні рішення. 69

Юрченко О. С.

Фінансовий менеджмент у контексті сталого розвитку
та ESG: інтеграція фінансів і відповідального бізнесу. 74

СЕКЦІЯ 4. МЕНЕДЖМЕНТ

SECTION 4. MANAGEMENT

Андрусик А. Ю., Андрусик А. П.

Фактори інвестиційної привабливості
туристичних регіонів України. 78

взятих зобов'язань Україна отримає довгостроковий виграш у вигляді продуктивної, низьковуглецевої та конкурентоспроможної промисловості.

Список використаних джерел

1. World Bank. Ukraine Country Program Updates, 2023. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/overview> (дата звернення: 15.09.2025).
2. IMF. Extended Fund Facility for Ukraine, Press Release, March 2023. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2025/06/30/pr-25227-ukraine-imf-completes-8th-rev-of-ext-arrang-under-eff> (дата звернення: 12.09.2025).
3. EBRD. Ukraine Resilience and Reconstruction Package, Annual Report 2024. URL: <https://www.ebrd.com/news/2024/ukraine-resilience-and-reconstruction-package.html> (дата звернення: 16.09.2025).
4. European Investment Bank. EIB Solidarity Package for Ukraine, 2023. URL: <https://www.eib.org/en/projects/topics/eib-solidarity-ukraine> (дата звернення: 20.09.2025).
5. Національний банк України. Огляд міжнародної фінансової допомоги Україні, 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions> (дата звернення: 12.09.2025).

УДК 336.7:338.2

JEL Classification: G53, D14

Глушко А. Д.,

канд. екон. наук,

кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,

Національний університет "Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка", м. Полтава

Кононенко С. Р.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,

Національний університет "Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка", м. Полтава

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах глобалізації та зростання фінансових ризиків фінансова безпека держави набуває стратегічного значення, оскільки виступає ключовим елементом національної економічної безпеки. Водночас ефективність її забезпечення безпосередньо залежить від рівня

фінансової грамотності населення, що визначає здатність громадян приймати раціональні економічні рішення, адекватно реагувати на виклики фінансового середовища та протидіяти потенційним загрозам [1]. Недостатня фінансова обізнаність посилює вразливість домогосподарств до кризових явищ, сприяє поширенню тіньових практик та ускладнює реалізацію державної політики у сфері регулювання фінансового ринку.

Світовий досвід переконливо демонструє, що високий рівень фінансової грамотності населення створює передумови для формування стійкої банківської системи, розвитку фондового ринку та залучення інвестицій, що у комплексі забезпечує зростання економічної стабільності [2, 3]. Для України, яка перебуває у процесі трансформації фінансової системи та інтеграції до європейського економічного простору, особливого значення набуває формування фінансової культури та підвищення фінансової обізнаності громадян. Це дозволяє не лише зміцнити довіру до фінансових інститутів, але й створити соціально-економічні умови для реалізації державних пріоритетів у сфері фінансової безпеки [4].

Фінансова грамотність є невід'ємною складовою людського капіталу, що формує здатність громадян ефективно управляти власними фінансовими ресурсами та усвідомлювати наслідки економічних рішень. Вона включає комплекс знань, навичок і поведінкових моделей, які дозволяють індивідам не лише раціонально розпоряджатися доходами, а й захищати свої інтереси у взаємодії з фінансовими установами [5]. У цьому контексті фінансова грамотність виступає важливим превентивним механізмом у забезпеченні фінансової безпеки держави, оскільки підвищує стійкість економічної системи до зовнішніх і внутрішніх викликів [6].

Високий рівень фінансової обізнаності населення сприяє зростанню довіри до банківського сектору, активнішій участі громадян у накопичувальних та інвестиційних програмах, а також підвищує здатність суспільства протидіяти фінансовим шахрайствам. Це, у свою чергу, зменшує тиск на державні інституції, оскільки ризики втрати заощаджень або боргових криз домогосподарств не трансформуються у макроекономічну нестабільність. Крім того, поширення фінансової грамотності стимулює розвиток ринку капіталу, що є передумовою для економічного зростання та інтеграції України у європейський фінансовий простір.

Проте сучасний стан фінансової грамотності в Україні залишається недостатнім. За даними Національного банку України, тільки 40% українців володіють базовими навичками фінансової грамотності, тоді як середній показник в країнах ЄС становить близько 60% [7]. Багато громадян не володіють базовими знаннями про особливості кредитних та депозитних продуктів, можливості диверсифікації інвестицій, ризики валютних

коливань чи функціонування пенсійних систем. Дослідження USAID "Трансформація фінансового сектору" показало, що українці часто здійснюють фінансові рішення без повної обізнаності, що збільшує ризик проблем у домашніх бюджетах [8]. Це зумовлює поширення тіньових фінансових практик, низький рівень використання інструментів заощаджень і страхування, а також зростання боргового навантаження на домогосподарства [9, 10]. За таких умов держава змушена витратити додаткові ресурси на стабілізацію фінансового сектору, що знижує ефективність політики забезпечення фінансової безпеки.

У своїй праці "Шлях до фінансової свободи" Бодо Шефер наголошує, що здатність ефективно управляти фінансами є ключовою умовою досягнення довгострокової економічної незалежності [11]. Ідея формування фінансової культури населення має глибші історичні корені. Так, ще у ХХ столітті Джордж Клейсон у книзі "Найбагатша людина у Вавилоні" систематизував принципи нагромадження, збереження та раціонального використання коштів [12], які й сьогодні залишаються актуальними, особливо для країн із нестабільною економічною системою.

В Україні активні кроки у сфері підвищення фінансової грамотності було започатковано з 2012 року, коли за ініціативи Міністерства освіти і науки України та Національного банку України було запроваджено курс "Фінансова грамотність". Навчальні матеріали цього курсу, адаптовані до соціально-економічних реалій держави, були видані у формі підручників для школярів і студентів [13], що заклало основу для формування культури фінансової поведінки серед молоді.

З огляду на вищезазначене, ключовим завданням державної політики є створення інституційного та освітнього середовища, яке сприятиме підвищенню фінансової обізнаності. Йдеться не лише про інтеграцію фінансової грамотності в освітні програми на різних рівнях, а й про впровадження масових інформаційних кампаній, розвиток онлайн-платформ з фінансової освіти, підтримку ініціатив громадських організацій і фінансових інститутів [14]. Важливим аспектом є також формування системи оцінювання рівня фінансової грамотності населення для своєчасної ідентифікації проблемних зон та визначення ефективності запроваджених заходів.

Таким чином, підвищення фінансової грамотності виступає не лише соціальною чи освітньою ініціативою, а й стратегічним інструментом державної політики, спрямованим на зміцнення фінансової безпеки. Саме комплексний підхід до формування фінансової культури здатен забезпечити довгострокову стійкість економічної системи, підвищити конкурентоспроможність України у глобальному середовищі та мінімізувати ризики фінансових криз.

Список використаних джерел

1. Глушко А. Д., Пантась В. В., Бабенко С. Р. Інформаційна політика в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10038>.
2. Atkinson, A., & Messy, F. (2012). Measuring financial literacy: Results of the OECD / International Network on Financial Education (INFE) pilot study (OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, No. 15). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>.
3. Yehorycheva S., Hlushko A., Khudolii Y. Issue of Ukrainian financial sector information security. *Development Management*. 2023. №22(4). P. 45-52.
4. Онищенко С. В., Глушко А. Д. Фінансова та цифрова інклюзія ветеранів в аспекті зміцнення соціально-економічної безпеки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 15.
5. Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44. <https://doi.org/10.1257/jel.52.1.5>.
6. Onyshchenko S., Maslii O., Hlusko A., Yanko A., Cherviak A. Social and Economic Security: Threats and Strengthening Targets. A monograph E-SCIECE SPACE, WARSZAWA, 2023. 203 p.
7. Національний банк України. Рівень фінансової грамотності населення України: дослідження НБУ. Київ: НБУ, 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/riven-finansovoyi-gramotnosti-naselennya-ukrayini--doslidjennya-natsbanku>.
8. USAID. Дослідження рівня фінансової грамотності в Україні. Київ: Проект USAID "Трансформація фінансового сектору", 2020. URL: <https://finlit.usaid.gov.ua>.
9. Onyshchenko, S., Skryl, V., Hlushko, A., & Maslii, O. (2023). Inclusive development index. In *Lecture Notes in Civil Engineering*. Springer, 299, 779–790. https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_66.
10. Skryl, V., Hlushko, A. (2023). Insurtech: New Opportunities for the Development of the Insurance Market. *Economic Security of the State and Economic Entities*. 1 (88): 144–51. [https://doi.org/10.26906/EiR.2023.1\(88\).2877](https://doi.org/10.26906/EiR.2023.1(88).2877).
11. Шефер, Б. (2018). Шлях до фінансової свободи (А. Коник, пер.; 344 с.). Старий Лев. ISBN 978-617-679-654-1.
12. Клейсон, Дж. Найбагатший чоловік у Вавилоні / Пер. з англ. Андрія Лапіна. К. : Наш Формат, 2017. ISBN 978-617-7388-98-1.
13. Міністерство освіти і науки України. Курс "Фінансова грамотність": підручники та посібники. Київ: МОН, 2022. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-versii-pidruchnikiv/elektronni-pidruchniki-ta-posibniki-kursu-finansova-gramotnist>.
14. Єгоричева С.Б., Онищенко А.В. Оцінювання фінансової грамотності та фінансової інклюзії старшокласників. *Економіка і регіон*. 2023. № 3 (90). С. 82-89.

**Research
Europe.org**